

Hej fina och naturintresserade medlem!

Välkommen till höstens program! Vi hoppas att det skall falla dig i smaken.

Vi erbjuder lite nya aktiviteter under hösten, bland annat en studiecirkel om svamp, en reparationsverkstad under Miljövänliga veckan och en utflykt med matlagning under bar himmel tillsammans med ungdomarna i projektet Schysst.

Efterlysning!

Du som är duktig på att hålla reda på siffror har nu en chans att bidra aktivt till vårt arbete. Vi söker kassör till kretsen med tillträde vid kretsstämman 2019 och styrelsen ser fram emot att träffa dig som har kunskap i och erfarenhet av bokföring.

*Tack för ditt engagemang
och välkommen till våra höstaktiviteter!*

Sten Ullerstad
Ordförande
Naturskyddsföreningen Eskilstuna

*För dig som har svårt att komma till skott
med att förändra dina vanor åt det
klimatsmartare hållet ordnar
Studiefrämjandet en studiecirkel
i Eskilstuna under namnet **Be Change**.*

*Projektet finansieras via regeringens satsning
Klimatklivet. Start sker 29 september.
Mer info och anmälan finns på
www.studieframjandet.se, sök på **Be Change**
eller ring Lena Wistrand på 016-15 93 23.*

Styrelse

Sten Ullerstad (ordförande) tel 016-35 41 52,
070-605 41 52, sten.ullerstad@telia.com
Kjell Westermark (vice ordförande) tel 070-644 30 78,
k.westermark@tele2.se
Anders Johansson tel 076-017 73 53
andersochristina@gmail.com
Mona Soneson (sekreterare, studieledare, promenad-
grupp) tel 070-378 72 37, mona.soneson@gmail.com
Edina Varnagy (Handla Miljövänligt-gruppen)
tel 016-42 45 69, afonyaag@hotmail.com
Kassör utanför styrelsen:
Inger Tuvgren, tel 073-732 17 69

I vår verksamhet samarbetar vi med

Vatten, fåglar och växter – utflykt till Ekeby våtmark med guidning

Lördag 25 augusti kl 10.00

Våtmarken var länge en dröm. Idag är det en självklarhet för många att ta en promenad med hunden, barnvagnen eller kikaren där. Nyfikna bilförare spanar efter gäss och sångsvanar medan de svischar förbi i 100 km i timmen på motorvägen. Idag bekantar vi oss närmare med det biologiska livet i Ekeby våtmark. Våra guider är Leif Carlsson och Sten Ullerstad som båda har följt våtmarkens liv under många år. De berättar om dess historia, om fåglarna och hur allt hänger ihop i ett delikat reningsekosystem. Därefter gör vi ett besök på Närjeholme och ser kommunens Stadsodling från utsidan.

Har du svårt att ta dig till Ekeby våtmark eller har du frågor, kontakta Sten Ullerstad tel: 070-605 41 52.

Start av Studiecirkel om svamp *Lär nåt nytt i höst!*

Onsdag 29 augusti kl 18.00
Studiefrämjandet, Västeråsvägen 90, Eskilstuna

Hösten är svamparnas högtid. Även efter en särdeles varm och torr sommar som denna finns det goda chanser att hitta svamp – om man vet var man ska leta. Vi studerar ätliga såväl som oätliga svampar och målet är att deltagarna ska ha lärt sig nya matsvampar som de med säker kunskap kan skilja från oätliga och giftiga arter. Inga förkunskaper krävs. Medtag gärna svampbok. Idag samlas vi inne, får en introduktion och planerar cirkeln. Övriga cirkeltillfällen kommer vi att vara ute i fält.

Anmäl dig till:
Mona Soneson
tel: 070-378 72 37 eller
Birgitta Arwidsson
biarwid39@gmail.com,
tel: 070-603 27 94.

Foto: Birgitta Arwidsson

Svavelticka är en lysande gul svamp som lever på lövträd, gärna ek, och orsakar brunröta.

29 september – 7 oktober är Miljövänliga Veckan!

Miljövänliga Veckan är Naturskyddsföreningens årligen återkommande kampanj som syftar till att påverka konsumtionen i en mer miljövänlig riktning. Tidigare år har bland annat kaffe och bananer stått i fokus. Temat i år är **Fixa grejen**. Naturskyddsföreningen vill inspirera fler att börja ta hand om sina saker och kläder, att vårda och laga istället för att köpa nytt.

Foto: Sveaskog

Foto: Lasse Skantz

*Den månghundraåriga eken
vid Sketorp och Kolarkojan
finns att beskåda i Hedlandet.*

*Upptäck
stadens flora
och fauna*

Trädvandring – lär känna parkernas träd

Torsdag 20 september kl 18.00-20.00
Eskilsparken (ligger i korsningen Stensborgsgatan
– Lohegatan på söder)

Följ med på en guidning om stadens träd. Kommunens trädvårdare Fredrik Eklund tillsammans med landskapsingenjör Veronica Bermell berättar om parkernas träd, deras ekologi, ursprung och skötsel. Samling i Eskilsparken. Vandringen passerar flera parker längs Eskilstunaån, bl.a. Eskilsparken och Smörparken. Arrangör: Eskilstuna kommun.

Reparationsverkstad (under planering, preliminärt datum: söndag 30 september). Tid och plats hittar du på <https://eskilstuna.naturskyddsforeningen.se>

Många har saker hemma som med en liten insats skulle kunna göras användbara igen. Det kan vara kläder, lampor, cykel med punktering och mycket annat. Idag kan du få hjälp med att laga eller vårda dem! I skrivande stund håller vi på att engagera olika personer som kan hjälpa till med olika sorters reparationer.

Är du själv duktig på att laga och reparera? Då kanske du vill vara med och hjälpa andra? Vi välkomnar förslag och initiativ från er medlemmar. Hör av dig till Edina Varnagy på 070-401 98 95 (sms:a gärna) eller afonyaag@hotmail.com om du vill vara med!

OBS! Aktiviteten är icke-kommersiell och gratis för alla.

Utflykt till Hedlandets naturreservat

Lördag 15 september

Vandringen börjar kl. 11.00 från parkeringen vid första infarten till Hedlandets naturreservat (när man kommer från Eskilstuna/Hällsta). Samling kl. 10.30 vid Studiefrämjandets parkering (Västeråsv. 90) för samäkning.

Vi gör en utflykt till detta vackra naturreservat tillsammans med Naturskyddsföreningen i Söderköping! De är nyfikna på arbetet som vi, tillsammans med andra föreningar, gör i Hedlandet. Här pågår inventering av gamla torp och renovering av gamla gångstigar för att göra reservatet tillgängligt och trivsamt. Det finns mycket att se, du kanske hittar ditt nya smultronställe? Kontakta Sten Ullerstad om du kommer direkt till reservatet och behöver info om samlingsplats och parkering: tel: 070-605 41 52, mail: sten.ullerstad@telia.com.

Foto: Ingemar Lind

**Filmvisning
av och med
naturfilmaren
Ingemar Lind**

Vildmarksfåglar – filmvisning av och med Ingemar Lind

Onsdag 10 oktober kl 19.00
Studiefrämjandet, Västeråsvägen 90, Eskilstuna

Så här presenterar Ingemar Lind sin föreläsning: "Vildmark. Själva ordet beskriver en stämning, en storlagenhet. För mig är det ändock främst ljudupplevelser. Tranparets triumfrop utifrån myren. Sångsvanarnas hälsningsceremonier. Spillkråkans dova trumvirvel, för att nu nämna några av ingredienserna. Jag har i den här filmen kanske mer än tidigare lagt vikten av detta med naturens egna ljud. Från de små, nästan ohörbara, till de kraftfulla ljudliga. Som inledning tänker jag denna gång berätta om vägen ut till tranmyren. Den följde alltid samma sträcka. Förbi den lilla porlande bäcken. Under trädet med den sjungande taltrasten, via tre-tåstubben längs myrkanten med de förrådiska sump-hålen, genom björkdungen och bort mot gammelskogen. Det hände någon gång att jag gick vilse, men att gå vilse är ju ett sätt att lära sig hitta. Oftast blev det emellertid samma väg med samma riktmärken och samma ljudupplevelser."

Samarrangemang med Ornitologiska Klubben Eskilstuna och Studiefrämjandet. Entré: 60 kr (betalas kontant eller via Swish på plats).

Höstlovkul med matlagning i det fria och skattjakt! Foto: Salah Shallal

Höstlovstaflykt till Årby naturreservat med skattjakt

Måndag 29 oktober kl 12.00

Träffpunkt: utanför Prästängens förskola i Årby

Detta är en aktivitet för unga och gamla, höstlovslediga och andra som är lediga just denna dag. Ta med barn och barnbarn eller kom bara som du är. Möt ungdomarna som har bjudit oss till Årby skogen för att vara i naturen tillsammans, laga mat i det fria och leta efter gömda skatter!

Vi gör aktiviteten tillsammans med ledare och ungdomar från Naturskyddsföreningens projekt Schysst. Schysst har en mycket aktiv grupp i Eskilstuna och jobbar med ungdomar som är 13 till 20 år och som främst kommer från förörterna. En ny satsning riktar sig även till familjer. Deras motto är: **Upptäcka, Uppleva, Utforska och Lära sig av varandra**. Känns det igen? Det är ju även Naturskyddsföreningens och folkbildningens devis. Kontakt: Salah Shallal, tel: 070-455 38 44.

Aktiviteten är gratis, Naturskyddsföreningen bjuder på ekologisk och vegetarisk mat som tillagas i det fria!

Foto: Lennart Clarstedt

Med segelbåt i Karibien – reseberättelse av Eila och Lennart Clarstedt

Onsdag 14 november kl 19.00

Studiefrämjandet, Västeråsvägen 90, Eskilstuna

För två år sedan gjorde de succé när de berättade om sin segling från Torshälla till Karibien. Nu får vi ta del av resten av resan! Karibiska öar, azurblått vatten och oanade äventyr väntar...

Steglits och rörhöna fotograferade av Leif Carlsson.

Lussefika med fågelbilder – upptäck naturen i staden

Onsdag 12 december, kl. 19.00

Studiefrämjandet, Västeråsvägen 90, Eskilstuna

Vi avslutar höstterminen med lussefika. Tidigare folkhögskolläraren Hans Herdegen visar bilder och berättar om fåglar i Stadsparken. Man skulle kunna tro att det är en kort historia men så är inte fallet! Vid ett tillfälle då parken hotades av exploatering bestämde sig Hans för att ta reda på mer om naturvärden knutna till parken. Han studerade fågellivet under ett helt år och fann både arter och skeenden som han inte hade väntat sig. Du får höra mer om hans möten med naturen runt hörnet ikväll. Aktiviteten är gratis, Naturskyddsföreningen bjuder på Luciakaffe.

Foto: Sofie Åström

Att byta är det nya köpa!

Klädbyttardag

Lördag 24 november, kl. 10.00-14.00

Plats: ReTuna, Folkestaleden 5, Eskilstuna

Här kommer ett nytt tillfälle att rensa ut kläder du inte längre använder, men som kan användas av någon annan, och samtidigt fylla på med nya, spännande plagg! Ingen kan ha en roligare och mer personlig garderob än den som använder second hand. Billigt, snyggt och spännande. Samtidigt gör du en viktig miljöinsats genom att ge gamla plagg en ny chans istället för att bara kasta och köpa nytt. Att byta är det nya köpa!

Under vårens klädbyttardag bytte 1 720 plagg ägare. Naturen tackar för allt vatten och kemikalier vi har sparat in genom denna insats! Nu höjer vi ribban och siktar på minst 2000 bytta plagg – var med du också, just dina plagg kan göra att vi når målet!

Klädbyttardagen planeras och genomförs av Recycle Design klassen på Eskilstuna folkhögskola i samarbete med Naturskyddsföreningen.

RÖRDROMMENS HÖSTPROGRAM 2018

Fältstationen är öppen för besökare alla röda dagar kl. 9.00-15.00 t o m oktober.

www.rordrommen.nu

Foto: Fältstationen Rördrommen

Oxtungsvampen växer främst på gamla ekar eller multnande ekstubbar och är rödlistad.

Svampdag

Söndag 2 september kl. 9.00-15.00

Du får hjälp att artbestämma både ätliga och icke ätliga svampar.

Foto: Stig Unge

Grågäsen är Sveriges talrikaste gås.

Gåsräkning längs Sörfjärden

Söndag 16 september. Samling kl 12.00 för utdelning av observationsplatser.

Gåsräkning längs Sörfjärden

Söndag 14 oktober. Samling kl 12.00 för utdelning av observationsplatser.

Form: Cyllene Snitter Design

Naturskyddsföreningen
Eskilstuna

c/o Sten Ullerstad
Silkvägen 5
635 31 Kvikksund

Välkommen till höstnes
härliga naturaktiviteter!

Foto: Edina Várnagy